

४१०/६ ११४

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ घुळें.

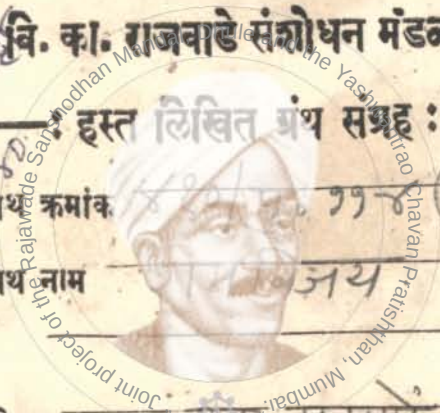
हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४१०/६ ११४ (पुष्प)

ग्रंथ नाम जय

विषय कथा पुराणे.

अखिल
संस्कृत
ग्रंथ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Mumbai and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

①

आध्यायेकवीसवा ॥२१॥

॥ श्री ॥

॥ श्री ॥

22

॥ श्रीसुप्रियाय नमः ॥ शीमावीतरी बैसला सर्वत्राळ त्यासीक्षधावासयाबा
 धील दीपावीवीताकांलागेल दीनमणीसमीप आसतां १ राहतां द्रुमतरतळी
 कांडुः खीकामनाव्याळी गंगाजळी सेतुनेवेली त्यासीघोणावाकरीलका
 ये २ वारणाविदारणावेसंगति जोबैसला अहेपाति जंबुव्रयासीबाधी
 ति वृक्षांतिहीघडेनां ३ जेनिलवरीसुधारसमान त्यासिविषदेविंबाधील
 दाखण स्वरूपीसदासावधान उलूकवेवेंयापासी ४ कामधेनुंष्टहीआसतां
 मगद्रुमनांनबाधीसर्वथा हुताशनसमीपधउधडितां सीतवैवेंडरेल ५
 तैसीरघुविरह पाज्यासीपूर्ण त्यासीनबाधीविषयेहुतधान रामचरीत्रीपुंतलंम
 न इतरप्रवणनावडेत्या ६ आसोविसावांआध्यायेसंपतांतेथे आसाळीविदासो
 नीहनुमंतं याउपरीशक्रतीतसीलं कृनाथे आतांवेलीसत्वर ७ तवंनग्नकु १

(2A)

मासीसीवैपाठीसी रावणशकुनपुसेब्रह्मयासी विधिह्मणेदेहिंतुनयेवासी आ
पेशयेइल दिसताहे - रावणपाहेक्रोधयुक्त विधिह्मणेवान्नरहोइलहस्तग
त मगतैसा-वीनिघलाइंद्रजित आशोवनांसीतेवेढी ९ सवेंधेउनीचा
तुरंगसेनां वाकरीआलाआशोवनां साहासींआयुतेंगजनानां रथतुरंग
गननांनाही ४ देवबैसोनीविमांनी कौतुकाहतितेक्षणी आशोवनातेंराव
णी नीजभारेंसीप्रवेशले १० तांयसीप्रसाहनुषत बैसलासेप्रबंशेलीत आ
सुरगर्जतिबहुंत परीतोतिवूडेयादवना ११ क्षयाक्षणांपाठीकुरवाळीत आ
सुासीवांकुआदावित राक्षसशस्त्रांसंब्यात वर्षसिद्धीवरी १२ इंद्रजितें
वायरात्रिले हनुमंतेंवरीव्यावरीशेलीले मुष्टीमाजीआवळीले बहुंतसालते
समई १४ आवस्मातपुढसोडिलें रावणीवेंधनुष्याहरीतीलें हनुमंतेंआवणी

(3)

वरीवोटीलें बाणाळा उनितेसमई १८ आचुक्रमारतिवेंसंधान सोडितजाळा
 आसंवाबाणा जैसाशहामणेंशहपूर्ण मुखांतुननीघति १९ सोविमानांरूढ
 सुधापाणी पुष्पंवर्षतिक्षणशुणी हनुमंततिधन्यअंजनी तुजवीयेवप्रस
 वली १० राससांवीसीरेंतेकाळी हनुमंतआसंभाळउउवीळी रावणीवामुगु
 टक्षीतितळी छेहेनिशांपाडिला ११ बाणासरलेतेवेळा सवेंवीचेतलीआर्गळा
 वायुवेगेंधांविला शक्रारीव्यामणप्रीय १२ आर्गळाघालोनितेवेळा आश्व
 समवेतरथभंगीला इंद्रजीतवीरथजळा घाबीरनापाहातसे २० लोहार्गळा
 वेघायेसबळ शोडितेंइंद्रजीतावेदळ वाहतिरतावेवळाळ समुद्रासीजा
 तिप्रेयवणा २१ जैसंआळांतवक्रवीरे तैसाहनुमंतआसुरांतवावरे रावणी
 तेअर्गळाप्रहरें शोडिताजालातेधवां २२ रावणात्मजतेआवसरी पाशराक्रीत

(30)

हनुमंतावरी तोयवताकारते क्षणी निधारी सीताओवृहदारणहोतसे ॐ अस्त्रा
त्रिविहंगुंसाळ पाशायद्वितां नारोयेवृणीसबळ यावरी अंजनीचव्हाळ इंद्रजीता
वरी लोटला ॐ मल्लयुध्वासीप्रवर्तना इंद्रजीतसबळें वीआपटीला नाग
वाकूणी भीरवाविला वरणीधरनी हनुमंत ॐ हनुमंत पराक्रमशोर नारोयेवृ
हांसप्रचंडविर तोंतेथें दशवंदरपुत्र कोणसत्वरधीरतया ॐ इंद्रजीततेहां
रउत ह्मणे मजकां नये वीरस्त दळ हेसंक्षालें समस्त नदीसे येथें कोन्हीही ॐ
ह्मणे मज निराहारी या हाते मरणा दयावरी तयळ भक्षण जरी रामापासीनेर
लधरण तरी विटंबण होइल नाजांयरी ॐ जो वरी सुटे लजन कनंदीनी मज
तो घालील बंदीखाणी जैसा वणांसी धरणी पांचपाट काटीले १९ मग नग्न
वीराक्रमजीत पळाला वीवरामाजी जावोनि दडाला वृणीनें दाहीं लावीली सी

(५)

ॐ वीवरीं क्रोडिलास शस १० इंद्रजीतकासाविसहोये स्रणे मजवांमरणन
 ये शास्त्रनाही वरुं मीकाये प्राणत्यागवरीन ११ वीवरीं क्रोडिला इंद्रजीत
 हेंदशत्रुं ठासी जालें श्रुत जालापर मभयाभीत वीन वीत विरं बीसी १२ स्रणे
 तुसं वचन साचार हस्तगत वहावा विमानर तीतु वांजातुनिसत्वर वान्न
 रथरुणी आणावा १३ तीतु तेथ वरी जाउन मजयावे पुत्रदान काळरुप
 तो वान्नरगण तुज वीणा नाये १४ मग वृमको द्रव पातला तेशं तवं तोन
 जनवी इंद्रजीत दडाला असे विवरांत मया भीत होउनी पां १५ मगरावणी
 बोले वरुणां वचण आतां मज सोडविं ये शुन त्या वान्नरासी धरली पां विण
 मीं देवा बाही रन ये वी १६ कृपळासन हाणे ते अवसरी तुं आतां ये इं वीव
 रा बाहेरी व्रसया शघाणे निसडकरी वृषी वळी धरं हा १७ रावणी देते प्रसो १

(५४)

तर ब्रह्मपात्रोंना वरे खीवान्नर वीरंवीसणे तुं आपवित्र तुसंतें नास्त्रचा
लेनां ७ मग विष्णुसूतें ते देवी राघवप्रीया वीरूतिचे ली तो बजरसीरीमा
हं बळी नीर्जरचळ-वळां कांपती तथा ७९ अणुवेवं वनसा चक्रावे तं
स्वपात्री सांपडवे सप्रेपर्यंत उगे च वलावे मग दावावे पराक्रमां ७० हेसं
क्रमणे इवे ऐकीलें सप्तीना मजें मान्यवेलें मग विरं-वीनें पात्रा सोडिले माजी
बांधीलें हनुमंता ७१ हनुमंत बांधीतां पात्री शक्रप्रीधां विजावे गंसी दृढ बां
धीत जाला वृषीसी नीज हलें वृषीयां ७२ येव नुणवे ठीणों पाये बांधीति
येव वृक्षसालीनें आवळीती येवदार आया वयाधां वंती नगरा माजी सत्वर
७३ हनुमंत हासे बांधीला परीतो सर्वदा ही मोकळा जैसा हा नीदीसे संसारीं
तला परीतो सर्वदा ही मुक्तची ७४ नळणी पत्रजळी खेळे परीत्यावरी

बीउनातळे व्रीसीतोस्तधुनीनेमळे नीराळजेसंसर्वदा ७८ व्रीसमीरसर्वाव
 होनिजात परीकोठेंहीनहेलीस तैसावीविरहनुमंत बंधमोक्षारितजे ७९
 आसोपरमेष्टीआणीइंद्रजीत सजेसीआणीजाहनुमंत वाटेसीराक्षसरां
 चीत नानाधाम्निंकरनीयां ८० शब्दभंगीलीपेंसमग्र वज्रशरीरीतोवानर
 आसुरींउचलोनिस्त्वर सजेसमोआणीजा ८१ द्रीष्टीसदेवतांदनुमंत
 रावणाकरकरांदांतखात पाउयरीरुनुमंत कायेव्रीताजाहाजा ८२ वं
 धनेंतोउनिसप्रस्त पुढासनिवैसलाहनुमंत रांवणंकरंकरांदांतखातं राव
 णांदुनियेव्रहस्त उंचआसनमासुसिवें ८३ मगपुसेप्रधानप्रहस्त तुंकोणांवा
 आहेसीउत परीकोन्हांसीनखोलेहनुमंत पाहेवक्रीतवृद्धंक्रुडे ८४ मगपुसेहि
 पंचवदन तुंआहेसीकोणांवाकोण यावरीजनकृज्याशोवहारण कायेवचन ८५

(5A)

बोलीला ६ सुणारे मन्नाकार जनीवरा माहं दुर्जनां मळीनां यामरा मीक्रोण
आहेतु जतपरा वळले नाही आद्यापी ६ जेणें सेंवरीं तुजवां ववीलें उगाव
होनिं व्यापकाटीलें त्याचामीं दास जाणावहीलें सीरक्रमळें तेरीन तुझी ६
जेणें तारी कासु बुद्धुमारुन वेले क्रीडीक्रमवरक्षण मूढा त्यावादासमी
आहें पूर्ण क्रीनकंदनतंवेवे ६ तुझे मी गीतं नखी वळेरीलें खरउषण
त्रीशी रामपीले त्याचा तुतमी आतां वळे सीसा तुजकरावया ६ रामयं व्या
ननां वीवस्त वैसाठे वीसील तुंबत पा तुनिवासु गीवा विषदंत मंडुवैसा
वांवेले ६ व्याघ्र अपसतां नीद्रित आहे रजीहाल लळीत तेजं बुकेंतो
तुनियथार्थ वांवेले वैसासांगया ६ तुझा आसवया मारुन म्यां वीविधं ग्रीलें
अधोववन तुसेंदळ आवघें मरुन इंद्रजीतगांजीला ६ राक्षसकुळवैशा

(6)

नर आही लोहार कवोश आकुमर तुसें देवावणासीर सभर धीर येतसे
 ७ तो विषवंठ वंधर पुनंदन तुसें दशवंठ वेगें देउन द्वादिशा बळी देउन
 सिताचे उन जाइल पा ६१ ऐसें ऐकतां दिपच वदन जाला परमक्रोधायमान
 यांचें उठना म्ही वृत्ता जीवणु दोन द्याकार ६२ ऐसें बोलतां लंवेश तोंचो ता
 ठले आक्षस पुढावरी आसवसास शस्त्राये प्रीति ६३ धापादारले हाणतां
 वै नवें लावें गोमही वक्रन दे नये येन लंदा म्ही वें सणो वरवें नदिसे ६४ म्हावी
 वरी तनि जमनी हेरा मउपासक सत्यवनी तया वास्तव्य कै सेनी आण घालो
 नी दिवारी ६५ सणो तुजर पुपतिची आण सत्यसांग तुसें सत्यांग व्रोणा येर सणो
 मजना हीं मरणा ऐकोणा सावण हांसत ६६ ब्रह्मया सपती आहे मरणा तेथें तुसा
 पाउकोणा येर सणो उठासी होइल दहन तें वमरण मजनासे ६७ तैल्य वक्रें

(68)

नीजबोने उछसीगुं डोनी लधा आन सणं माजी असहो उन सर्वनाइल नी
धरिं ६८ वस्त्रे गुं गळवदुंत तेणें अणन लागेल प्रदीत सणं मध्ये होइल आंत उसी
र येथें लागेनां ६९ रावणा हणें हे साधार मग स्नेहे समवेत वस्त्र भार उछ गुं डीति
सप्रग्न वस्यो कुमर वस्ये बोले ७० आरे सर्व वस्त्रे अणं हरीत आव घेनगर रा
ससरोधीत केले वस्त्राचे पर्वत सस्य जाणते वेळे ७१ हणें उछ उघडे गहतां मग
प्रजनारोयेत त्वता राक्षस भागले वस्त्रे उछिता उछ सर्वान सरेवी ७२ क्रीमा हांक
की वी पद्य रचनां आपार लीहीतां ते सरेना की श्रेया मां व्यास गुण गुण वशीतां
मानारोये ७३ वस्त्रासी आसी ज्या आपार आधी काधी ववाडे उछाग्र जैसा पंरी
त बुद्धिचा प्रकार लुहुंत बोलतां न सरेवी ७४ तैसं मासति वें उछ आद्रत राक्ष
सानेण वेवी गणीत जैसं आजार सकापी नी श्रीत वेद्यार्थ आपार समजेनां ७५

आसो सरल पावसाच्या रासी शेवटीं नगवेले नगरवासी कोठें नमीळे वीयेव
 दसी बुहुंत प्रयासी शोधितां ७८ राणी वसान नगवेला तही पुढाग्र उघडवी
 गहीला नीः शेष तंतु पात्र उरला नाही कोठें नगरांत ७९ हलुमंत हणो अत्र
 पात्र सीतें राहतां मग बोला नाही माते येवदा देनि यशोपावितें अयें गुंठिति पुढा
 सी ७८ तैमर तनवनीत शोधितां नमीळे वीनी श्रीत वीं शाति वरीसी सांगति
 दुत स्नेहे कसे नमीळति ७९ गज शेर वरी गति नग उभये द्वारें घुत्त सोडन नग
 शेवजे नलजेन वृषाटे लाउनि विसरति ८० येवनी घाले आंधारी येवनी घाले
 वीवीं येवने तलावो निनी शावरी दीवस प्राप्त तां गत्री वेली ८१ वृद्ध वृद्ध येव
 बोलति पुढें नदिसो बरवि गति हंलुं दान गरअंति अस्महो इलुदी सतसे ८२ आ
 सो वसून नमीळे वीनी श्रीत पुढे उघडें आसे येव हास रावण हणो आशो व ८३

(78)

नांत वस्त्रेण्यसतिसीतेपासी ८५ ऐव तांची या उत्तमा हनुमंत आवरी पुरा
ग्रा दुतसांगति दशवंदगा आनु मात्र पुढ उघेडं नसे ८६ तेथें कासया पाहीजेव
म्र मगलें वेश्मणें लावावै श्वान्नर तुरिया पाजळी ती रजनी वर आनळ सा
वारस्येर्शनां ८७ नानां उपाये पोसीति परी न लणो बीअन ज्योति मगरावणा
से प्रारति त्रेविंअनस्येर्शनां ८८ मगलें अघा वनसी पुढ्य सहो तो तुसे
घरीं तीघो वक्रा हा तिनी धरि मुखी मिश्र कुंठ वीसी ८९ तीलुं बीस्व मुखें कर
न जेतवी सत्वर हजान्न न लणानं यव मण ९० आठ तेथें उठति ९१ हें संबो
लतां अंजनी सुते तें मानव लें दशमुखी तें परी अंतरीं पावला भणतें मग धैर्य
धरणी दुहीला ९२ ते वेळी निज मुखी दाहव वळें बीकुं विलं कनायक हनुमं
तें बंधु आपां जिनव आनळ आनी न समरीयेला ९३ तां येवा येकि आग्न धउ

(४)

बला दाहीमुखीं शोंबिं आजावा दादीसी शा तेहां सकळा भस्म के आजावे
 नि ११ गावणे पाप के लेवं हुंत पुढें रामबाणे पासी देहांत घालुगी आगे धर शा
 यश्रीत गधवप्री ये दिथले १२ दशपुत्री गेलु जादवा कंदर दीसे जैसा दम्य कां
 तार आसो मुखासला वो निषां वल नीज सानि विसला १३ तवंध उकला पुण
 वन्ही हनुमंत गा उवळं लेवे धरणे काव उतिये सणे सो उवाकोन्ही आसुर
 मनी आनंद ले १४ सगति हे वर दे जाले आवयादि कासी मारीले मर्वटें व
 हुंता सीसं हारीले वीटं वीले इंद्र जीता १५ मग वीरं वीनें धरी लभुती दशपु
 त्रें गोजी लीं वर वेसति आपनी लावि ला पुछा प्रति क्रीमरे लनी श्रीति आतां वी
 हा १६ तां ये स अत्यंत वर पाहि रेडे मुमी वरी ग उवले आउली मां दि थाय दोनि
 दाक्षी रा कोला धरा वया १७ तों दादी वनाही नीः चंद्र देवो न हनुमंत क्रीहां

स्पमुव तेणंरावणांबैसलादचक्र मज्जसोउवाह्मणेसमस्तांसी ९५ हनुमं
 तआसुगंप्रति ह्मणेमज्जसोउवावंसमस्ती ऐकामासीयेकवीनंति धावेमास
 तीपुढेंपुढें ९९ तवंतेपळतिउरसमग्र पुढुआवपीतैह्मंआसुर सभ्यदाया
 जळतिअप्वग्र प्रळयेथोरसांडिला १०० गणमांपुढतेवेळा भोंवंडितांभउक
 तिपरमज्जला राक्षसकरुनिगोळा पुढुपनीनंभसकरी १ सभासांजेनीयळ
 तिआसुर हनुमंतह्मणेस्त्रीस्त्री सज्जसोउवाह्मंहीसमग्र ह्मणेनिभेटेत
 यातं २ शतांचीशेतंतेशणीं यणीमीव आणीतबांधोनि रावणांपासीआ
 णीतिबोदुनी ह्मणेकांहेपळोनिजताप्रीयें ३ आसोसितेसीराक्षसीसांगति
 तुझावान्नरमेलणेनीश्रुति ऐवतांगोकरकरीचीति ह्मणेवीपरीतवेविंचडेल
 ४ मशीवेच्यापक्षवातेकरुणी प्रळयेमेचगेलाविरोनी पीपीलीवेवेभारेंदड

(१)

पोनी वनवाडी वैसे सायजे पाहे ५ पुष्प प्रहर पउतां श्रद्धी वेवी दणानील
 कुर्म एषी वीत्री व्याले पंउताउती प्रकयेच पळग्रासीली ६ आसोरु द्राव
 तार हनुमंत तो राक्षसी जवळी जायती वैसे घडे लहेशात वीचपीता
 धवप्रीया ७ जठरांनी सीमिता पुसव तो हणेशे प्रजाहे हनुमंत नगरमी
 जाळीन समस्त बंधु साक्षात्कार ८ आसो इजे असमस्त आसुर हनुमंता
 वरी वरीती माहांनास्त्रमार तो पुढलांनी धाडला शोर पळति आसुर नृदुंदुडे
 ९ नानाशस्त्रें बाणाशक्ति उडुनी वरीं द्रावरीता विति प्रगामी सवेउती मारति
 गतः प्राणायसियेला १० मुर्छित पउतां वानर जवळी धांवति पै आसुर जो
 तो हणेशे म्यां घायेशोर वमी पाहोति दिधला ११ हणोन मेला हा वानर जो तो
 हणोमी प्रबंड विर सांगति रावणांसी बरि वार सुवेंनी द्रावरीं जातां १२ मेली

(१४)

याऐसेमीसचेउनी दोनवरीकायडिजीमेदीनी राक्षसबहुंतमीळोनी सभों
वंतेवीलोकीति १३ प्रेसवाहतसेवदनी वैद्यनाडिपाहतिबांचयडोनी सणे
वेरुडपुरुषार्थकरुनी वाज्जरशेवरींनीमाला १४ ऐसेंसमस्तजोंवाहत तो
हनुमंतउडालाआव्रस्मात पुढेंबांधोनीयांसमस्त राक्षसजठतिधडधडां
१५ क्रीतेवपळलेआसुर येकलउरलकाकेंदर लप्ससणेमजरक्षणा
कुजवीणकोणअसेआतां १६ बाक्रारीसहणेरावण यावरीलोहोधात्रा
लुन बांधावातेकांवायोनंदन नगरमाजीहोउवावा १७ मगइंद्रजीतेपात्रा
चलुन बांधीलछंजनीनंदन नगरमाजीचेउन हींउवितहनुमंता १८ जै
सेंपउतांसुवर्ण तेजेविंदीसेदहीव्यमान त्यापरीतेसीताशेवहारण आग्नी
संगेश्चदहीसे १९ आळोआळीप्रीरवित हनुमंतसहजयाळतिघेत नीदकां

बीतों उलंसीत लोकपतिविशेबीदी २० जालायेव वीहाहाकार भल
 त्यासभलतिहणेसाशाभ्रतार मजयेथुनीत्राटींबाहीर लाविलावानरे
 आग्नआतां ॥ हनुमंतहणेस मस्तप्रसुरा मजतुम्हीआतांदडधरा
 सर्वप्रायेहोउनिवरा नीचोनगेलासणामत्रं २१ हनुमंतगदगदांहां
 सत राक्षसासीवांकुल्यादवित लंकेसी आग्नलावित सुटलत्ताद्रुतप्र
 तंजन ॥ माडियागेपुरंधवळारे सापीवशावीसुंदरमंरीरे सकळरम्य
 दामोदरे येवसरंधउक्ली २२ कपीनेमाउलेंलंकादहन त्यासीसाहजाला
 पवन मगनमनहोतेनागरीकजन तेसदनेंसोडुनिपळाले २३ शोरक्षिष्येसं
 सारधन त्याहुनियांआपत्यपुर्ण अय्यत्याहुनिदारावीशेकान त्याहुनिआस्ता
 व्रतांची २४ त्याहुनिवीशेवनीजप्रणात्याग इंद्रियांवरीउदासमग देहेमम २५

(108)

ताधरीतिनीःसंग वीषयेभोगसोडिलेजेहं ७ ज्यासीनसेमोहोमप्रता मां
इतरजनान्वीकरोपावथा नधरीकोन्हीकोपहां वीआस्का पळतिजीकयेउ
नीशां २० पुरवासीमोहोअत्यंतनारी उडीद्यालीतिजबतेघरीं बळेचोड
नीकापीतिबाहेरी जीवीत्वावरीउदासये २१ आसंभाव्यदाटल्याका
ग्रासोइलीतिनभमंडळा जीव ज्ञानरुद्रक्षेत्रा रावणांवरीतेवेळी
२० पुत्रेंद्रादीशापरमहारी कोहीकोहंसनदिसेदृष्टी वंशनाळेनप्रपो
हीं आसंख्यातयउतिहो २१ आतांआसावहुंबोली त्रीतियेभागलंकाजा
ळीली परीतेसुवर्णमयेजाली श्रीरामभक्तप्रताये २२ लोहोघणंपरीसफो
डिला परीतोआवचावीसुवर्णजाला तेविलंकनगरतेवेळा हेमम
येजाहाले २३ हनुमंतेंलंकादहनवेलीयावरी नीजमानसीविवारक

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com